

## בס"ד. יום ב' דחג השבועות (מאמר א), ה'תשט"ז

(הנחה בלתי מוגה)

**אנכי** הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים<sup>1</sup>. הנה בפסוק זה נאמרו ג' לשונות, אנכי, הוי', אלקיך, שהם ג' מדריגות מלמעלה למטה. והענין בזה, דאנכי הוא שם המעלה, כמ"ש<sup>2</sup> אנכי הרואה, וכדאיתא בזהר<sup>3</sup> אנכי מי שאנכי דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ, היינו שגם אות וקוץ כפי שהוא באופן היותר נעלה, הנה אנכי הוא למעלה מזה. הוי' פירושו הוי' הוה ויהי<sup>4</sup> כאחד, שהוא למעלה מהטבע, והיינו שגם ענין הטבע כפי שהוא באופן היותר נעלה, הנה הוי' הוא למעלה מזה, להיותו הוי' הוה ויהי<sup>5</sup> כאחד, למעלה משינוי הזמן באופן היותר נעלה דזמן. אמנם מזה גופא שצריך לומר שהוא כאחד שאין בו שינוי, הרי מובן שיש ס"ד לומר שאינו כאחד, ועל זה אומרים שהוא כאחד, והיינו לפי שבכללות קאי הוי' על אצילות, שאצילות הוא הממוצע בין אוא"ס לנבראים, היינו שענין האצילות הוא דער צוטראָג וואָס מען טראָגט זיך צו להבריאה, אבל הוא עדיין קודם הבריאה בפועל, ולכן מצד הצוטראָג להבריאה הוי' אפשר לחשוב שפועל איזה שינוי ח"ו, ועל זה אומרים שהוא הוי' הוה ויהי<sup>6</sup> כאחד, שאין בו שום שינוי ח"ו. ואלקיך הוא כחך וחיותך<sup>7</sup>, דאלקים בגימטריא הטבע<sup>8</sup>, שהו"ע הגבלת העולמות, וזהו ששם אלקים הוא מדת הגבורה והצמצום<sup>9</sup>.

**וצריך** להבין מה שבמתן תורה נאמרו ג' הלשונות אנכי הוי' אלקיך, מה שייך ענין זה למ"ת. גם צריך להבין מ"ש בהמשך הכתוב, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, מה שייך ענין זה למ"ת. והנה, במכילתא ובפירש"י<sup>10</sup> איתא כדאי היא ההוצאה שתהיו משועבדים לי.

(1) יתרו כ, ב.  
 (2) שמואל-א ט, יט. וראה מדרש שמואל ויל"ש עה"פ שם. ספרי דברים א, יז. וראה מאמרי אדה"ז תקס"ד ח"א ע' יד.  
 (3) ראה לקו"ת פינחס פ, ב. שם פ' ראה לא, ד. וראה זהר ח"א קסז, ב. ח"ג יא, א.  
 (4) זח"ג רנז, סע"ב (ברע"מ). פרדס שער א (שער עשר ולא תשע) פ"ט. תניא שעהי"ה א פ"ז (פב, א).  
 (5) ראה שר"ע או"ח ס"ה. לקו"ת ר"פ ראה.  
 (6) פרדס שער יב (שער התיבות) פ"ב. ראשית חכמה שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל (קכא, ב). של"ה פט, א. קפט, א. שח, ב. תניא שעהי"ה א רפ"ו. לקו"ת פ' ראה כב, סע"ב ואילך.  
 (7) תניא שעהי"ה א רפ"ו. ובכ"מ.

אבל עדיין אינו מובן, דלפי זה מספיק לומר אשר הוצאתיך מבית עבדים, ולמה נאמר מארץ מצרים. אך יש לפרש זה ע"פ מ"ש במדרש<sup>8</sup> שארץ מצרים היתה מדינה קשה שאין עבד אחד יכול לברוח משם, ומ"מ יצאו משם ששים רבוא בני ישראל ביד רמה, ולכן נאמר אשר הוצאתיך מארץ מצרים, דאף שהיתה מדינה קשה מ"מ הוצאתיך משם, והוצאה זו היא על מנת שתקבלו את התורה. אמנם צריך להבין, למה צריך הטעם דאשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים כדי שיקבלו התורה, דמאחר שבמ"ת ה' גילוי נעלה ביותר, כמ"ש<sup>9</sup> וירד הוי' על הר סיני, והי' הגילוי דבחי' אנכי מי שאנכי, ופסקה זוהמתם<sup>10</sup> כמו קודם החטא, הרי הגילוי שהי' במ"ת כשלעצמו הוא טעם מספיק שיקבלו את התורה, ומפני מה צריך לטעם נוסף דאשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. וא"כ הרי אי אפשר לומר דמ"ש אשר הוצאתיך גו' הוא רק טעם שיקבלו את התורה, כי אם שהענין דיציאת מצרים שייך למ"ת, ולכן מזכירו כאן. ובאמת הנה גם ע"פ מ"ש במכילתא שאומרו אשר הוצאתיך גו' הוא טעם שיקבלו את התורה, צריך לומר שהענין דיציאת מצרים שייך למ"ת, שהרי למעלה לא שייך שום ענין של הזדמנות, והכל הוא בכוונה, וכיון שהענין דיציאת מצרים הוא טעם שבשביל זה צריך לקבל את התורה, הרי אין זה בדרך הזדמנות, כי אם שהענין דיציאת מצרים מביא להענין דמ"ת והענין דמ"ת שייך להענין דיציאת מצרים, דהיינו הך. וצריך להבין שייכות הענין דיציאת מצרים למתן תורה.

**ב) ולהבין** זה צריך להקדים תחלה משנת<sup>11</sup> ל"ה שהתורה ניתנה לנשמות דוקא, ולא למלאכי השרת, ולנשמות עצמם לא כמו שהם קודם התלבשותם בגופים, כי אם כמו שמלובשים בגופים דוקא, ונשמות בגופים עצמם לא העלו אותם למעלה, כי אם וירד הוי' על הר סיני, שהרכיב השמים ושמי השמים והציען ע"ג ההר וירד עליהם<sup>12</sup>. ונתבאר בזה, שהמלאכים נקראים עומדים, כמ"ש<sup>13</sup> ויעמידם לעד לעולם, עצי<sup>14</sup> שטים עומדים<sup>15</sup>, לפי שהם במדידה והגבלה, והיינו, דאף שילכו מחיל

(12) מכילתא ופרש"י עה"פ.

(13) תהלים קמח, ו.

(14) תרומה כו, טו.

(15) ראה זח"ב קסט, א. שמו"ר פל"ג, ד.

פל"ה, ו. לקו"ת נשא כ, ג. סה"מ תרל"ה

ח"ב ע' שסב.

(8) מכילתא יתרו יח, יא. הובא בפרש"י

שם, ט.

(9) יתרו יט, כ.

(10) ראה שבת קמה, ב ואילך. זח"א נב,

ב. קכו, ב.

(11) ד"ה להבין ענין נתינת התורה כו'

דליל א' דחג השבועות (לעיל ע' 299 ואילך).

אל חיל<sup>16</sup>, מ"מ כל העליות שלהם הם באותה המדריגה, משא"כ בנשמות כתיב<sup>17</sup> ונתתי לך מהלכים גו'. וענין זה שהנשמות הם מהלכים אינו מצד עצמם, שהרי מצד עצמם גם הנשמות הם עומדים, כמ"ש<sup>18</sup> חי הוי' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו, כי אם דוקא בירידת הנשמה בגוף, שהו"ע של חיבור ב' הפכים, שהרי הנשמות עלו במחשבה<sup>19</sup>, שהם למעלה מכל הנבראים, והגוף הוא בחי' דומם, שהוא למטה מכל הנבראים, הנה ע"י חיבור ב' הפכים נמשך גילוי נעלה ביותר. והעיקר הוא שע"י שהנשמה יורדת למטה ועוסקת בתומ"צ בעינים גשמיים הרי היא משלימה את תכלית הכוונה ופנימיות הרצון, ומצד זה מתבטלים כל ההגבלות, ונעשית בבחי' מהלך. וזהו שניתנה התורה לנשמות בגופים למטה דוקא, שניתנת התורה למטה הוא ג"כ חיבור ב' הפכים, חיבור דבני רומי ובני סוריא<sup>20</sup>, בורא ונברא, שהרי אין ערוך נברא לבורא, ובמ"ת נתיחדו. וע"י עבודת הנשמות שעוסקת בתומ"צ משלימות הכוונה ופנימיות הרצון, ומצד פנימיות הרצון מתבטלים כל ההגבלות.

ג) **וביאור הענין<sup>21</sup>**, דהנה איתא בזהר<sup>22</sup> תלת קשרין<sup>23</sup> מתקשרין דא בדא, ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה, היינו, שהתורה מקשרת נש"י בקוב"ה, שזהו מה שנתחדש ע"י מ"ת שישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד<sup>24</sup>. דהנה, בתורה כתיב<sup>25</sup> ואהי' אצלו אמון, שיש בזה ב' הפכים, דמ"ש ואהי' אצלו, קאי על העצמות שלמעלה מאור, והיינו שגם האופן היותר נעלה דאור הנה אצלו הוא למעלה מזה, ומ"ש אמון הוא כמרז"ל<sup>26</sup> א"ת אמון אלא אומן, דהתורה אומרת אני הייתי כלי אומנתו של הקב"ה. והטעם שיש בתורה ב' הפכים אלו הוא לפי שהתורה היא ממוצע בין אוא"ס ועולמות, וכמו"כ היא ממוצע בין אוא"ס ונש"י. וזהו תלת קשרין מתקשרין דא בדא כו', שהתורה מקשרת נש"י באוא"ס.

22 ח"ג עג, א.

23 ראה סה"מ תרנ"ז ע' כח בשוה"ג.  
סה"מ הי"ש"ת ע' 61 בהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

24 ראה סד"ה להבין ענין נתינת התורה כו' דליל א' דחג השבועות (לעיל ע' 307).  
וש"נ.

25 משלי ח, ל.

26 ב"ר בתחילתו. ועוד.

16 תהלים פד, ח.

17 זכרי' ג, ז. וראה תו"א וישב ל, סע"א ואילך.

18 מלכים"א יז, א. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 147 הערה 53.

19 ב"ר פ"א, ד.

20 שמו"ר פ"ב, ג.

21 בהבא לקמן — ראה המשך תער"ב

ח"א ע' שנו ואילך. וראה גם ד"ה והי' עקב תשי"א (סה"מ תשי"א ע' קכו ואילך).

**אמנם** צריך להבין אומרו הלשון מתקשרין, דהנה, ענין ההתקשרות שייך דוקא בשני דברים שהם נפרדים זה מזה ואעפ"כ הם מתקשרים יחדיו, משא"כ אם הם דבר אחד, אין נופל על זה לשון התקשרות, כי אם לשון דביקות. וכמו אור ומאור, שהלשון הוא דביקות האור במאור, דכיון שכל מציאות האור, גם בגלוי, היא מהמאור, לכן נאמר על זה הלשון דביקות. והכוונה בזה היא להורות שזה שכל מציאות האור היא מהמאור הנה אופן מציאות האור מהמאור אינו בדרך התחדשות, כי אם בדרך דביקות. וכל זה הוא באור שכל מציאותו היא מהמאור, ואינו מציאות לעצמו כלל, לכן נאמר עליו הלשון דביקות. אבל לשון התקשרות מורה על דבר שהוא מציאות לעצמו ואעפ"כ מתקשר כו'. וכיון שבישראל ואורייתא נאמר לשון התקשרות, הרי מובן שהם מציאות נפרד.

**והענין** הוא, דהנה הנשמות ירדו לבי"ע, כמ"ש<sup>27</sup> נשמה כו' טהורה היא אתה בראתה כו', ומצד ירידתם לבי"ע נעשו בבחי' מציאות נפרד, דהגם שהנשמה היא חלק אלקה ממעל ממש<sup>28</sup>, מ"מ, הרי זה אלקות כפי שבא (ווי עס האָט זיך אויסגעשטעלט) ביש הנברא, שלכן בירידתה למטה יש צורך בכו"כ עניני עבודה כדי להסיר המניעות כו', וכיון שהנשמה נעשית בבחי' מציאות נפרד, לכן נופל בזה לשון התקשרות. וההתקשרות היא ע"י התורה, שהתורה מקשרת נש"י בקוב"ה כנ"ל. והנה, בכדי שיהי' קשר של קיימא צריך להיות ב' קשרים דוקא, קשר ע"ג קשר. וכמו"כ בעבודת הנשמה להתקשר באלקות, שזהו כל ענין העבודה, דשכר מצוה מצוה<sup>29</sup> מלשון צוותא וחיבור<sup>30</sup>, הנה האופן דלימוד התורה וקיום המצוות צריך להיות באהבה ויראה דוקא, שאז הוא קשר כפול, שע"ז היא מתקשרת בקוב"ה. והנה הטעם שבאפשרות הנשמה להתקשר בקוב"ה, הוא, לפי שבשרשה הרי היא אלקות, חלק אלקה ממעל ממש (אלא שהאלקות ירד בבחי' יש הנברא), וכיון שבשרשה היא אלקות, לכן ע"י העבודה דלימוד התורה וקיום המצוות באהוי"ר אפשר לקשרה בקוב"ה.

**וכמו"כ** יובן גם בתורה, שהיא נעשית בבחי' מציאות, שהרי התורה היא חכמתו של הקב"ה, והחכמה היא בבחי' מציאות, ובאין

29) אבות פ"ד מ"ב.

30) ראה תניא מהדו"ק ספמ"ט. לקו"ת בחוקותי מה, ג. ובכ"מ.

27) ברכת אלקי נשמה (ברכות ס, ב).

וראה סידור האריז"ל במקומו. לקו"ת פ' ראה כו, א.

28) תניא רפ"ב.

ערוך לגמרי לאוא"ס, כמ"ש<sup>31</sup> כולם בחכמה עשית, שהחכמה היא כעשי<sup>32</sup>, שהרי אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא<sup>33</sup>, והתורה שהיא בבחי' חכמה ידיעא הרי היא באין ערוך כלל, והיא בבחי' מציאות נפרד. וביארור הענין בקצרה יובן ע"ד ההפרש בין רצון וחכמה בנפש האדם, שהרצון אינו שום מציאות לעצמו כלל, דכל מציאות הרצון הוא רק מרוצת והטיית הנפש, ולכן כשפוסק מלרצות לא נשאר שום מציאות, לפי שאינו מציאות לעצמו כלל מבלעדי הנפש, משא"כ בחכמה, שהיא מציאות כח שמחוץ להנפש. ועד"ז יובן למעלה שהחכמה היא בבחי' מציאות, וכיון שהתורה שהיא בחי' חכמה, הרי היא מציאות נפרד, ולכן שייך בה הלשון דהתקשרות. וההתקשרות היא ע"י נשמות ישראל, דע"ז שנש"י עוסקים בתורה, פועלים הם הקישור דאורייתא בקוב"ה, כמרז"ל<sup>34</sup> כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו. וכשם שנת"ל בענין הנשמות, שהתקשרותן בקוב"ה היא לפי שבשרשם הם אלקות, כמו"כ הוא גם בתורה, שהטעם שבאפשרות התורה להתקשר בקוב"ה, הוא, לפי שבשרשה היא בחי' רצון ותענוג, שהם ביחוד עם העצם (אלא שירדה בחכמה), ולכן באפשרותה להתקשר בקוב"ה. וזהו תלת קשרין מתקשרין דא כדא ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה, דכמו שהם בגילוי הרי הם מציאות נפרד, אך ע"י לימוד התורה באהוי"ר, פועלים ישראל ההתקשרות בהתורה, והתורה פועלת ההתקשרות בישראל.

ד) **והנה** ב' ענינים אלו (שהתורה פועלת ההתקשרות בישראל וישראל פועלים ההתקשרות בהתורה) הם בב' זמנים מיוחדים, והו"ע לימוד התורה שקודם התפלה ולימוד התורה שאחרי התפלה. והענין בזה, דהנה, קודם התפלה הרי נשמה באפו<sup>35</sup>, והיינו, שהכחות דנה"א הם בהתעלמות (פאַרשלאַפן), ומה שבגילוי הוא רק הגוף ונה"ב, וא"כ, איך יוכל לעבוד עבודתו בעבודת התפלה, מהבחי' דהודאה עד לבחי' העמידה כעבדא קמי מרי<sup>36</sup>. ולזאת צריך להיות לימוד התורה שקודם התפלה, שעל זה אמרז"ל<sup>37</sup> מעיקרא כי עביד אינש אדעתא דנפשי' קא עביד, כדי לקשר נפשו ע"י התורה, והיינו, שהתורה צריכה לפעול בו ב' ענינים,

(31) תהלים קד, כד.

(32) ראה תניא פ"ב בהגהה. שעהיוה"א

רפ"ט.

(33) תקו"ז בהקדמה (יז, ב).

(34) תדא"ר רפי"ח.

(35) ישעי' ב, כב. וראה ברכות יד, א.

(36) ראה שבת יו"ד, א.

(37) פסחים סח, ב.

לגלות את הנה"א, ולהתיש את הנה"ב, שזהו<sup>38</sup> שהתורה נקראת עוז<sup>39</sup> ותושי<sup>40</sup>, עוז לנה"א, שמבחי' נשמה באפו תתפשט בכל הרמ"ח אברים ושס"ה גידים, ותושי' לנה"ב, שהרי תכלית ענין העבודה הוא שגם נה"ב תקבל את האור האלקי, ולכן התורה היא תושי' לנה"ב, שמזככת אותה עד שגם היא תהי' מוכשרת לקבל את האור האלקי, וכל זה הוא בלימוד התורה שקודם התפלה, שהוא אדעתא דנפשי'. אמנם לימוד התורה שאחרי התפלה הוא לימוד התורה לשמה, לשם התורה עצמה. והיינו, שלאחרי שעבד עבודתו בתפלה ופעל גילוי נפשו האלקית, אזי הוא עוסק בתורה לשמה, לשם התורה, שמחבר ומקשר את התורה באוא"ס, כדאיתא<sup>41</sup> גבי דוד שהי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה, דכל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו, שממשיך אור חדש בתורה שלא הי' לעולמים. וע"י שממשיך אוא"ס בתורה אזי ממשיך את האור גם בנפשו, דכיון שהוא הוא הלומד והממשיך האור בתורה, לכן ממשיך הוא את האור גם בנפשו.

**אך** לכאורה צריך להבין, דכיון שכבר פעל גילוי נפשו האלקית בתפלה, מה מוסיף בנפשו לימוד התורה על עבודת התפלה. והענין הוא, שהתחדשות בלימוד התורה שאחרי התפלה על עבודת התפלה היא בב' ענינים. הא', שההמשכה שפעל בשעת התפלה לא היתה אצלו בהתיישבות, שהרי כללות ענין התפלה הוא בבחי' רצוא, אמנם התורה היא אור פנימי, ולכן הנה ההמשכה שנעשית ע"י לימוד התורה היא בהתיישבות בכלים. והב', דההמשכה שבתפלה היא הרי ע"י התבוננות, וכיון שהיא ע"י ההתבוננות, הרי ההמשכה היא רק מבחי' האלקות שבעולמות. וגם בהתבוננות נעלית יותר, הרי כיון שהענין שמתבונן בו הוא מושג בשכל האדם (שהרי ענין העבודה הוא שגם הנה"ב ישיג כנ"ל, ולכן צריכה להיות ההתבוננות באופן המושג בשכל האנושי), הנה גם במדריגות היותר נעלות הרי זה רק מה ששייך להשתלשלות. אמנם בלימוד התורה שאחרי התפלה, הרי כיון שהתורה היא מלמעלה למטה, במילא טרעפט ער זיך און ער נעמט אלקות שלמעלה מהעולמות. ועם היות שגם בתפלה

40) זהר חדש (מהנ"ע) בראשית ה, ד.

41) ראה זח"ג רכב, ב ברע"מ. ספר

הבהיר (סנ"ח) סקצ"ו ובאור הבהיר. לקו"ת שלח מז, ג. שם נא, א.

38) ראה תו"א יתרו סז, א ואילך.

ובכ"מ.

39) ראה שהש"ר פ"א, ג (א). פ"ב, ג

ג. מדרש תהלים עה"פ ח, ג.

מתבונן במ"ש<sup>42</sup> וירם קרן לעמו, שהוא למעלה מהגילויים דהשתלשלות, דבתחלה כתיב<sup>43</sup> כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים, שכל זה הוא בכלל ההשתלשלות, ואח"כ כתיב וירם קרן לעמו, שהו"ע העצמות, מ"מ, הרי ההתבוננות שלו אינה בהעצמות, אלא זהו רק מה שמחלק בין ההמשכה שבעולמות להמשכה שבנש"י, וכמו בהשגת ההפלאה דאוא"ס, הרי אינו משיג את האור המופלא, אלא כל השגתו היא בסדר השתלשלות, ומתבונן איך שהאוא"ס מופלא מההשתלשלות, אבל לא שמתבונן בהאור המופלא עצמו. וכללות הענין בזה, שהתפלה היא סולם מוצב ארצה<sup>44</sup>, העלאה מלמטה למעלה, ולכן הנה לאחרי כל העליות עד בחי' וראשו מגיע השמימה<sup>44</sup>, הרי זה שייך לעולמות. משא"כ התורה שהיא מלמעלה למטה, הנה בלימוד התורה שלאחרי התפלה הרי הוא ממשיך בתורה אוא"ס, היינו האור שלמעלה מהעולמות, וע"י שממשיך בתורה, הרי הוא ממשיך אור זה גם בנפשו.

**ה) ולתוספת** ביאור, הנה נתבאר לעיל שהאפשרות לקשר ב' דברים נפרדים היא לפי שבשרשם הם מיוחדים. אמנם פעולת ההתקשרות היא שנעשה לא רק כמו קודם הפירוד, אלא באופן נעלה יותר מכמו שהי' קודם הפירוד. וכמו בנשמות, שע"י לימוד התורה וקיום המצוות באהוי"ר למטה, נעשה בהם תוקף ההתקשרות יותר מכמו שהיו טרם ירידתם למטה, שהרי הנשמה כמו שהיא למעלה היא בבחי' עמידה, כמ"ש<sup>45</sup> חי הוי' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו, ובירידתה למטה נעשית בבחי' מהלך כנ"ל. והענין הוא, דהנה כתיב<sup>45</sup> שחורה אני ונאווה בנות ירושלים, דירושלים הוא יראה שלם<sup>46</sup>, שהם ב' הפכיים, שהרי הלשון יראה נופל רק על מציאות דבר שחוץ מאלקות, דבאלקות גופא לא שייך לומר ענין היראה מאלקות, כי אם באיזה מציאות דבר דוקא. ומ"מ, עם היותו מציאות דבר חוץ מאלקות, יש בו ענין היראה בשלימות. וענין שלימות היראה הוא במלכות דאצילות, דלהיות שהמלכות הוא הגילוי של כל הספירות, שאינו בחי' העצמות דאצילות, לכן שייך בה ענין היראה, וזהו גם שהמלכות היא בבחי' רצוא, דנהו"ת קארי תדיר לנהו"ע

(42) שה"ש א, ה. וראה לקו"ת שה"ש ו,

ג. ז, ב.

(43) תהלים קמח, יד.

שם, יג.

(44) ב"ר פנ"ו, י. תוד"ה הר — תענית

(45) ויצא כח, יב. זהר ח"א רסו, ריש

ע"ב. ח"ג שו, ריש ע"ב. תקו"ז תמ"ה (פג), טז, א.

(א)

ולא שכיך<sup>47</sup>, והיינו להיותו בחי' יש, יש הנאצל עכ"פ. ומ"מ להיות שזהו באצילות, הנה היראה היא בשלימות. והיינו, שבבי"ע היראה אינה בשלימות, וכמ"ש<sup>48</sup> גם במלאכיו ישים תהלה, ואפקוהו למט"ט ומחיוהו שיתין פולסין דנורא<sup>49</sup>, וגם הנשמות שהם למעלה מהמלאכים אינם בשלימות היראה, כמ"ש בתניא<sup>50</sup> שאפילו צדיק גמור עובד הוי' ביראה ואהבה רבה בתענוגים הרי הוא בבחי' יש מי שאוהב, ועד"ז ביראה, שהוא בבחי' יש מי שירא. וכל זה הוא בבי"ע, שאין שם שלימות היראה, אך באצילות הוא באופן דשלימות היראה. וזהו"ע בנות ירושלים, שקאי על הנשמות כמו שהם בבחי' מלכות דאצילות, שהם באופן של שלימות היראה. ועז"נ שחורה אני ונאווה בנות ירושלים, שהנשמות שלמטה אומרים להנשמות שלמעלה (בנות ירושלים), שאף ששחורה אני, מ"מ ונאווה. דהנה, הנשמות שלמטה הם בבחי' שחרות, שהוא העדר האור והגילוי לגבי כמו שהנשמה היא למעלה. והיינו לפי שהתלבשות הנשמה בגוף ונה"ב היא התלבשות גמורה, דאינו דומה התלבשות הנשמה להתלבשות דתומ"צ, דעם היות שגם תומ"צ נתלבשו בדברים גשמיים, הרי במצוות מאיר ומתגלה רצון העליון בלי שום הסתר פנים כלל<sup>51</sup>, ומכ"ש בתורה שאינה בהתלבשות גמורה, שהרי התורה רק מדברת בענינים גשמיים, ולא שהיא עצמה מתלבשת בגשמיות, אמנם גם במצוות שהם מתלבשים ממש בדברים הגשמיים, בהקלף ובהאתרוג כו', שזוהי התלבשות ממש, מ"מ, הרי אין שום הסתר פנים כלל. משא"כ התלבשות הנשמה בגוף ונה"ב שהיא התלבשות גמורה. וטעם הדבר הוא לפי שתכלית ירידת הנשמה למטה הוא בכדי להשלים הכוונה דדירה בתחתונים, וכידוע משל הליווער<sup>52</sup> שבכדי להעלות את הבנין צריך להגבי' מתחתית הבנין דוקא, וכיון שכל ענין ירידתה הוא בשביל כוונה זו, לעשות לו ית' דירה בתחתונים, לכן אופן ירידתה הוא בהתלבשות גמורה בהגוף ונה"ב, בכדי שתפעול בהגוף ונה"ב שיהיו דירה לו ית'. וכמו"כ גם בעבודת הנשמה, שהעבודה צריכה להיות באופן של התלבשות בהנה"ב, וכנ"ל שההתבוננות שבתפלה צ"ל בענין האלקות השייך לעולמות בכדי שיושג גם לנה"ב. וכיון שהנשמה היא בהתלבשות גמורה בנה"ב, לכן היא בבחי'

47) ראה זהר ח"ג קמ, רע"א. ח"א קעח, (מח, סע"א).  
 48) עז, ב. פו, ב.  
 49) איוב ד, יח.  
 50) תניא פל"ה (מד, ב).  
 51) ת"א בראשית ד, א. וראה שם תרומה פ, ב.  
 52) חגיגה טו, א.



שחרות, העדר האור והגילוי. וזהו שחורה אני ונאווה, שהנשמות שלמטה אומרות להנשמות שלמעלה, שעם היות שמצד ההתלבשות בנה"ב שחורה אני, מ"מ ונאווה, שיש בהם מעלה על הנשמות שלמעלה, שהרי הנשמות שלמעלה נקראים בנות ירושלים, בבחי' ירושלים שהוא שלימות היראה, הרי זה ענין שחון מאלקות, שלכן שייך בזה ענין היראה, שהרי באלקות עצמו אינו נופל לשון יראה כנ"ל. אך ע"י ירידת הנשמה למטה והתעסקותה בתומ"צ שע"ז משלמת תכלית הכוונה שבפנימיות רצונו ית', אזי מתבטלים כל ההגבלות ונעשית בבחי' מהלך, שמתעלה לבחי' נעלית יותר מכמו שהיתה קודם, שהרי בשרשה היא בבחי' פנימיות הכלים, אמנם ע"י העסק בתומ"צ למטה נעשים ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד, שנעשית מיוחדת בהאור, ולמעלה יותר עד בחי' לאשתאבא בגופא דמלכא.<sup>53</sup>

**והנה** כמו שהוא בענין הנשמות, שע"י ההתקשרות מתעלים למעלה יותר מכמו שהיו קודם הפירוד, כמו"כ הוא גם בתורה, שע"י ההתקשרות (שנעשה למטה דוקא) הרי היא מתעלית למעלה יותר מכמו שהיתה בשרשה. דהנה, בתורה כתיב<sup>54</sup> ועל תורתך שלימדתנו, תורתך שבאצילות שלימדתנו כבי"ע, דעיקר התורה היא באצילות, ומצד ירידתה לבי"ע, ובפרט כמו שיורדת למטה ומתלבשת בדברים גשמיים וטענות של שקר, שנים אוחזין בטלית והמחליף פרה בחמור והלכות אונאה, דאף שאינה בהתלבשות גמורה, כנ"ל, שזהו רק מה שהתורה מדברת אודות ענינים גשמיים, מ"מ, מצד התלבשות זו, עכ"פ, הרי היא בבחי' הבדלה ופירוד, עד שנופל על זה לשון התקשרות, וע"י שנש"י עוסקים בלימוד התורה באהוי"ר, אזי נעשה ההתקשרות בתורה ביתר שאת מכמו שהיתה באצילות. דהנה, התורה כמו שהיא באצילות היא בבחי' חכמה, דאבא עילאה מקננא באצילות<sup>55</sup>, ובכללות היא בבחי' אותיות הכתב, והיינו כמו שכותבים בדיו על הקלף, שאף שנעשה מיוחד, מ"מ, הרי זה כמו ב' דברים המיוחדים. אמנם ע"י ההתקשרות שנפעלת בהתורה כמו שהיא למטה, נעשית התורה בבחי' אותיות החקיקה שלמעלה מאותיות הכתיבה, ובאותיות החקיקה גופא הרי זה כמו אותיות החקוקות מעבר לעבר, שבהם אין שום אחיזה לדבר הנפרד כלל. וע"י שממשיך אוא"ס

(53) זח"א ריז, ב.

תש"ח ע' 289. וש"נ.

(54) נוסח ברכת המזון. וראה לקו"ת עקב

(55) רמ"ז לזח"ב רכ, ב. תו"א משפטים

עה, א. סה"מ תרצ"ו ע' 119. וש"נ.

יז, ב. דרושים לסוכות פא, ד. וראה סה"מ

בתורה אזי ממשיך אוא"ס גם בנפשו, והיינו שנעשה עילוי גם בנש"י שמתעלים מבחי' אותיות הכתיבה לאותיות החקיקה, שזוהי העבודה דמקשה, והו"ע העבודה דרעו"ד שלמעלה מטעם ודעת<sup>56</sup>. וזהו כללות ענין ההתקשרות בתורה ונש"י, שע"י ההתקשרות מתעלים יותר מכמו שהיו קודם הפירוד.

(ו) **וזהו** שבמ"ת נאמרו ג' הלשונות דאנכי הוי' אלקיך, דשם אלקים בגימטריא הטבע הו"ע בי"ע, והוי' הוא למעלה מהטבע שהו"ע אצילות, ואנכי הוא אנכי מי שאנכי דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ, והיינו, שבמ"ת נעשה חיבור ב' ההפכים דבני רומי ובני סוריא, שזהו החיבור דאצילות ובי"ע, חיבור דהוי' ואלקים, וחיבור זה הוא מצד בחי' אנכי מי שאנכי דוקא. וכללות הענין בזה, שע"י עסק הנשמות בתורה למטה דוקא מתעלים למעלה יותר מכמו שהיו בשרשם, לבחי' אנכי מי שאנכי, ומצד בחי' זו דוקא אפשר להיות החיבור דמעלה ומטה. וזהו מש"נ אשר הוצאתיך מארץ מצרים, מצרים לשון רבים, שיש כמה מצרים וגבולים<sup>57</sup>, והו"ע ההגבלה דגבול וההגבלה דבלי גבול, שהרי גם הבל"ג הוא הגבלה<sup>58</sup>, אמנם במ"ת נעשה החיבור דבל"ג וגבול, והוא מצד העצמות דוקא, שע"י הוצאתיך מכל המצרים, גם מהמיצר דבלי גבול. וזהו תכלית הכוונה דמ"ת, שהוי' שלמעלה מהטבע יהי' כחך וחיותך, שזהו החיבור דהוי' ואלקים, שע"י נמשך בחי' אנכי מי שאנכי, להיות לו ית' דירה בתחתונים.



(58) ראה רד"ה מן המיצר אעת"ר, תרצ"ה. סה"מ תרצ"ז ע' 154.

(56) ראה גם אוה"ת בהעלותך ע' שסב. (57) ראה ב"ר פט"ז, ד.